

V l á d n í n á v r h

Z Á K O N

ze dne2020

o zvláštních pravidlech pro výkon povolání lékaře a nelékařských zdravotnických povolání osobami, které získaly odborné vzdělání v jiném než členském státě Evropské unie, v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

Působnost zákona

(1) Tento zákon v souvislosti s nouzovým stavem vyhlášeným usnesením vlády ze dne 12. března 2020 č. 194, publikovaným pod č. 69/2020 Sb., pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na území České republiky (dále jen „nouzový stav“) upravuje zvláštní pravidla týkající se

- a) výkonu povolání lékaře osobou, která získala odborné vzdělání v jiném než členském státě Evropské unie a toto vzdělání jí bylo uznáno podle zákona o vysokých školách, a
- b) výkonu zdravotnického povolání uvedeného v zákonu č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „nelékařské zdravotnické povolání“) osobou, která získala odborné vzdělání v jiném než členském státě Evropské unie a již bylo toto vzdělání uznáno podle školského zákona nebo podle zákona o vysokých školách.

(2) Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, se použije, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Zákon č. 96/2004 Sb. se použije, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 2

Výkon povolání lékaře bez uznání odborné způsobilosti

(1) Poskytovatel zdravotních služeb lůžkové péče (dále jen „poskytovatel lůžkové péče“) může v základním pracovněprávním vztahu zaměstnat k výkonu zdravotnického povolání lékaře osobu, jež získala odborné vzdělání v jiném než členském státě Evropské unie, aniž by měla uznánu odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle § 34 zákona č. 95/2004 Sb., a to pokud

- a) její vysokoškolské vzdělání a kvalifikace získané v jiném než členském státě Evropské unie byly uznány za rovnocenné vysokoškolskému vzdělání v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecné lékařství podle zákona o vysokých školách a
- b) prokázala zdravotní způsobilost a bezúhonnost podle § 3 odst. 2, 3 a 5 zákona č. 95/2004 Sb.

(2) Poskytovatel lůžkové péče může uzavřít pracovněprávní vztah s osobou podle odstavce 1 pouze na dobu určitou po dobu trvání nouzového stavu a

- a) nejvýše 3 bezprostředně následujících kalendářních měsíců po skončení nouzového stavu nebo
- b) nejvýše 6 bezprostředně následujících kalendářních měsíců po skončení nouzového stavu, trvá-li nouzový stav déle než 6 měsíců.

(3) Osoba, která uzavřela pracovněprávní vztah s poskytovatelem lůžkových služeb za podmínek podle odstavců 1 a 2, může povolání lékaře u tohoto poskytovatele vykonávat pouze pod přímým odborným vedením.

(4) Přímé odborné vedení podle odstavce 3 může vykonávat pouze lékař se specializovanou způsobilostí v oboru, který je stanoven vyhláškou o požadavcích na minimální personální zabezpečení pro zajištění péče na oddělení lůžkové péče, na něž je zařazen lékař, který pracuje pod přímým odborným vedením. Lékař vykonávající přímé odborné vedení musí být u poskytovatele lůžkových služeb v pracovním poměru v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. Lékař vykonávající přímé odborné vedení může toto přímé odborné vedení vykonávat současně nejvýše nad jednou osobou, se kterou byl uzavřen pracovněprávní vztah podle odstavců 1 a 2.

§ 3

Oznamovací povinnost poskytovatele lůžkové péče ve vztahu k lékaři

(1) Poskytovatel lůžkové péče je povinen přede dnem, který je uveden jako den nástupu do práce lékaře, se kterým uzavřel pracovněprávní vztah podle § 2, oznámit místně příslušnému krajskému úřadu, Ministerstvu zdravotnictví (dále jen „ministerstvo“) a České lékařské komoře

- a) jméno, popřípadě jména a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu lékaře, se kterým uzavřel pracovněprávní vztah podle § 2,
- b) den nástupu do práce lékaře uvedeného v písmenu a),

- c) jméno, popřípadě jména a příjmení lékaře vykonávajícího přímé odborné vedení podle § 2 odst. 3 a 4,
- d) specifikaci pracoviště, na kterém bude lékař uvedený v písmenu a) působit, a
- e) rozsah pracovní doby lékaře uvedeného v písmenu a).

(2) K oznámení podle odstavce 1 poskytovatel lůžkové péče přiloží

- a) kopii osvědčení lékaře uvedeného v odstavci 1 písm. a) o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace za rovnocenné vysokoškolskému vzdělání v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecné lékařství podle zákona o vysokých školách a
- b) kopii dokladu o specializované způsobilosti lékaře, který vykonává přímé odborné vedení podle § 2 odst. 3 a 4, pokud tento údaj neobsahuje Národní registr zdravotnických pracovníků podle zákona o zdravotních službách.

(3) Poskytovatel lůžkových služeb je povinen nejpozději do 7 dnů písemně oznámit subjektům uvedeným v odstavci 1 skutečnost, že došlo

- a) ke skončení pracovněprávního vztahu s lékařem uvedeným v odstavci 1 písm. a),
- b) ke změně v osobě lékaře vykonávajícího přímé odborné vedení podle § 2 odst. 3 a 4, nebo
- c) ke změně pracoviště, na kterém má lékař uvedený v odstavci 1 písm. a) působit.

§ 4

Výkon nelékařského zdravotnického povolání bez uznání odborné způsobilosti

(1) Poskytovatel lůžkové péče nebo poskytovatel sociálních služeb poskytující zdravotní služby (dále jen „poskytovatel sociálních služeb“) může v základním pracovněprávním vztahu zaměstnat k výkonu nelékařského zdravotnického povolání osobu, jež získala odborné vzdělání v jiném než členském státě Evropské unie, aniž by měla uznánu odbornou způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle § 85b zákona č. 96/2004 Sb., a to pokud

- a) její vzdělání a kvalifikace získané v jiném než členském státě Evropské unie byly uznány za rovnocenné vzdělání a příslušné kvalifikaci nelékařského zdravotnického pracovníka podle školského zákona nebo zákona o vysokých školách a
- b) prokázala zdravotní způsobilost a bezúhonnost podle § 3 odst. 2, 3 a 5 zákona č. 96/2004 Sb.

(2) Poskytovatel lůžkové péče a poskytovatel sociálních služeb může uzavřít pracovněprávní vztah s osobou podle odstavce 1 pouze na dobu určitou po dobu trvání nouzového stavu a

- a) nejvýše 3 bezprostředně následujících kalendářních měsíců po skončení nouzového stavu nebo
- b) nejvýše 6 bezprostředně následujících kalendářních měsíců po skončení nouzového stavu, trvá-li nouzový stav déle než 6 měsíců.

(3) Osoba, která uzavřela pracovněprávní vztah s poskytovatelem lůžkových služeb nebo poskytovatelem sociálních služeb za podmínek podle odstavců 1 a 2, může nelékařské zdravotnické povolání u tohoto poskytovatele vykonávat pouze pod přímým vedením.

(4) Přímé vedení podle odstavce 3 může vykonávat pouze zdravotnický pracovník vykonávající nelékařské zdravotnické povolání (dále jen „nelékařský zdravotnický pracovník“), který je způsobilý k výkonu příslušného nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu. Nelékařský zdravotnický pracovník vykonávající přímé vedení musí být u poskytovatele lůžkových služeb nebo u poskytovatele sociálních služeb v pracovním poměru v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. Nelékařský zdravotnický pracovník vykonávající přímé vedení může toto přímé vedení vykonávat současně nejvýše nad 3 osobami, se kterými byl uzavřen pracovněprávní vztah podle odstavců 1 a 2.

§ 5

Oznamovací povinnost poskytovatele lůžkové péče ve vztahu k nelékařskému zdravotnickému pracovníkovi

- (1) Poskytovatel lůžkové péče je povinen přede dnem, který je uveden jako den nástupu do práce nelékařského zdravotnického pracovníka, se kterým uzavřel pracovněprávní vztah podle § 4, oznámit místně příslušnému krajskému úřadu a ministerstvu
 - a) jméno, popřípadě jména a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu, nelékařského zdravotnického pracovníka, se kterým uzavřel pracovněprávní vztah podle § 4,
 - b) den nástupu do práce nelékařského zdravotnického pracovníka uvedeného v písmenu a),
 - c) jméno, popřípadě jména a příjmení nelékařského zdravotnického pracovníka vykonávajícího přímé vedení podle § 4 odst. 3 a 4,
 - d) specifikaci pracoviště, na kterém bude nelékařský zdravotnický pracovník uvedený v písmenu a) působit, a
 - e) rozsah pracovní doby nelékařského zdravotnického pracovníka uvedeného v písmenu a).
- (2) K oznámení podle odstavce 1 poskytovatel lůžkové péče přiloží
 - a) kopii osvědčení nelékařského zdravotnického pracovníka uvedeného v odstavci 1 písm. a) o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání za rovnocenné vysokoškolskému vzdělání podle zákona o vysokých školách, nebo
 - b) kopii rozhodnutí o uznání rovnocennosti nebo platnosti dokladu o dosažení základního, středního nebo vyššího odborného vzdělání v zahraničí podle školského zákona vydaného nelékařskému zdravotnickému pracovníkovi uvedenému v odstavci 1 písm. a), a

- c) kopii dokladu o způsobilosti k výkonu příslušného nelékařského zdravotnického povolání nelékařského zdravotnického pracovníka, který vykonává přímé vedení podle § 4 odst. 3 a 4, pokud tento údaj neobsahuje Národní registr zdravotnických pracovníků podle zákona o zdravotních službách.

(3) Poskytovatel lůžkových služeb je povinen nejpozději do 7 dnů písemně oznámit subjektům uvedeným v odstavci 1 skutečnost, že došlo

- a) ke skončení pracovněprávního vztahu s nelékařským zdravotnickým pracovníkem uvedeným v odstavci 1 písm. a),
- b) ke změně v osobě nelékařského zdravotnického pracovníka vykonávajícího přímé vedení § 4 odst. 3 a 4, nebo
- c) ke změně pracoviště, na kterém má nelékařský zdravotnický pracovník uvedený v odstavci 1 písm. a) působit.

§ 6

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

Návrh zákona o zvláštních pravidlech pro výkon povolání lékaře a nelékařských zdravotnických povolání osobami, které získaly odborné vzdělání v jiném než členském státě Evropské unie, v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020

Návrh zákona byl připraven Ministerstvem zdravotnictví a krátkou cestou projednán s některými poskytovateli zdravotních služeb, kterých se návrh zákona nejvíce dotýká. Výjimka z provedení meziresortního připomínkového řízení, z provedení hodnocení dopadů regulace (RIA) a z projednání návrhu Legislativní radou vlády a jejími pracovními komisemi byla z časových důvodů udělena ústně.

V zájmu urychlení legislativního procesu se navrhuje využít zkráceného projednání ve stavu legislativní nouze podle § 99 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny a podle § 118 zákona o jednacím řádu Senátu.

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Současná právní úprava zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů umožňuje, aby Ministerstvo zdravotnictví v zákonem stanovených případech vydalo rozhodnutí, které umožňuje, aby povolání lékaře, nebo odbornou praxi lékaře vykonávaly i osoby, které nemají odbornou způsobilost k výkonu povolání lékaře ve smyslu § 4 zákona č. 95/2004 Sb., tj. nejsou absolventy šestiletého prezenčního studia, které obsahuje teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecné lékařství v České republice a jejich kvalifikace ze země původu nebo studia jim dosud nebyla uznána.

Ministerstvo zdravotnictví může vydat rozhodnutí o povolení k výkonu zdravotnického povolání lékaře pod přímým odborným vedením lékaře se specializovanou způsobilostí i bez uznání způsobilosti, a to pro činnosti, které je možné vykonávat bez specializované způsobilosti, na dobu určitou s vymezením činností, které lze na základě tohoto rozhodnutí vykonávat.

Dále zákon č. 95/2004 Sb. umožňuje Ministerstvu zdravotnictví vydat rozhodnutí o povolení k výkonu odborné praxe lékaře za účelem nabývání odborných nebo praktických zkušeností v příslušném oboru specializačního vzdělávání nebo v příslušném

nástavbovém oboru na dobu určitou pod přímým odborným vedením lékaře se specializovanou způsobilostí pro činnosti, které je možné vykonávat bez specializované způsobilosti, pokud je žadatel pozván školským zařízením, vysokou školou, výzkumnou institucí nebo akreditovaným zařízením.

Dále Ministerstvo zdravotnictví může vydat po složení písemné části aprobační zkoušky žadatelem rozhodnutí o povolení k výkonu odborné praxe lékaře na dobu určitou pod přímým odborným vedením lékaře se specializovanou způsobilostí, pokud žadatel hodlá absolvovat odbornou praxi v rámci praktické části aprobační zkoušky.

Současná právní úprava nezakládá diskriminaci a nemá dopad na rovnost mužů a žen.

V případě nelékařských zdravotnických pracovníků umožňuje současná právní úprava zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, aby Ministerstvo zdravotnictví vydalo rozhodnutí o povolení k výkonu zdravotnického pracovníka v příslušném povolání pod přímým vedením bez uznání odborné způsobilosti podle § 85b, pokud je tento pracovník pozván do České republiky akreditovaným zařízením v příslušném oboru k provedení jednorázového výkonu.

Dále může Ministerstvo zdravotnictví podle stávající právní úpravy vydat rozhodnutí o povolení k výkonu odborné praxe zdravotnického pracovníka pod přímým vedením i bez uznání způsobilosti osobě, která je pozvána do České republiky právnickou osobou vykonávající činnost školy zapsané do rejstříku škol a školských zařízení, vysokou školou, výzkumnou institucí nebo akreditovaným zařízením.

Ministerstvo zdravotnictví může rovněž vydat po složení písemné části aprobační zkoušky rozhodnutí o povolení k výkonu zdravotnického povolání pod přímým vedením zdravotnického pracovníka v příslušném povolání, pokud žadatel hodlá absolvovat praktickou část aprobační zkoušky.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava si klade za cíl rozšířit v případě, kdy je v souladu s ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlášen pro území České republiky nouzový stav, výše uvedené výjimky o další, díky kterým bude umožněno i dalším osobám vykonávat po přechodnou dobu zdravotnické povolání a zajistit tak v kritické době poskytování zdravotních služeb v potřebném rozsahu. Jde zejména o osoby ze třetích zemí, které pobývají v České republice a které mají vzdělání rovnocenné vysokoškolskému vzdělání v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecné lékařství nebo kterým

bylo vydáno osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání nebo rozhodnutí o uznání rovnocennosti nebo platnosti dokladu o dosažení základního, středního nebo vyššího odborného vzdělání v zahraničí (tzv. nostrifikace) vyžadovaného pro výkon příslušného nelékařského zdravotnického povolání, a které doposud nepožádaly o uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání. Případně může jít o osoby, které o uznání způsobilosti již požádaly, ale které z různých důvodů doposud nesložily všechny části aprobační zkoušky, která je nutným předpokladem pro uznání způsobilosti. V situaci, kdy jsou k zajištění fungování poskytovatelů zdravotních služeb využíváni studenti lékařských fakult či jiných vysokých, vyšších odborných a středních škol zdravotnických oborů, se jeví jako vhodné, aby mohli být zapojeni i absolventi zahraničních lékařských fakult či zdravotnických škol, kterým dosud nebyla uznána způsobilost k výkonu zdravotnického povolání.

Navrhovaná úprava nezakládá diskriminaci a nemá dopad na rovnost mužů a žen.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Česká republika se dlouhodobě potýká s nedostatkem zdravotnických pracovníků. Tento nedostatek se ještě více ukazuje v době aktuální pandemie onemocnění COVID-19, kdy své povolání nemůže z důvodu umístění do karantény vykonávat část zdravotnických pracovníků a kdy jsou poskytovatelé zdravotních služeb zahlceni enormním počtem akutních pacientů.

Navrhovaná právní úprava proto umožňuje, aby v situaci, kdy je dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlášen pro území České republiky nouzový stav, byl umožněn po omezenou dobu výkon zdravotnického povolání lékaře a výkon nelékařských zdravotnických povolání i osobám, kterým nebyla z nějakého důvodu uznána způsobilost k výkonu zdravotnického povolání.

Důvodem je potřeba zajistit poskytování zdravotních služeb v potřebném rozsahu. V České republice pobývají osoby ze třetích zemí, které ačkoliv absolvovaly studium rovnocenné s vysokoškolským vzděláním v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecné lékařství nebo vysokoškolské studium nebo jiný druh studia v oboru, který je předpokladem pro výkon příslušného nelékařského zdravotnického povolání, zdravotnické povolání nevykonávají. Může jít o osoby, které nikdy o uznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání nepožádaly, nebo o osoby, kterým nebyla způsobilost z různých důvodů dosud uznána. Nejčastějším důvodem pro neuznání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání potom je vysoká náročnost aprobačních zkoušek, které například u lékařů skládají všichni uchazeči z předem stanovených lékařských oborů, které však nemusejí odpovídat původní odbornosti uchazeče (např. neurolog skládá aprobační zkoušku z vnitřního lékařství, chirurgie, pediatrie a gynekologie a porodnictví).

Jelikož návrh má za cíl zajistit poskytování zdravotních služeb v době trvání nouzového stavu a po dobu nezbytně nutnou po jeho skončení, tedy za krizových situacích, navrhuje se, aby o umožnění výkonu zdravotnického povolání nerozhodovalo Ministerstvo zdravotnictví, ale přímo poskytovatel zdravotních lůžkových služeb nebo poskytovatel sociálních služeb v nichž jsou poskytovány zdravotní služby, u kterého vyvstala naléhavá potřeba personálně zajistit poskytování péče. Tomu je umožněno zaměstnat po prokázání zdravotní způsobilosti a bezúhonnosti osobu, jejíž zahraniční odborné vzdělání získané v jiném než členském státě Evropské unie bylo uznáno podle zákona o vysokých školách, a to na pozici lékaře anebo bylo uznáno podle školského zákona nebo opět podle zákona o vysokých školách pro výkon povolání na pozici konkrétního nelékařského zdravotnického pracovníka, dle získaného a uznaného vzdělání.

Aby byla zajištěna potřebná kvalita péče, je stanovena povinnost, aby nad touto osobou bylo v případě zaměstnání na pozici lékaře vykonáváno přímé odborné vedení lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru vyžadovaném pro poskytování péče v daném oboru. V případě zaměstnání na pozici nelékařského zdravotnického pracovníka je stanovena povinnost přímého vedení příslušného nelékařského zdravotnického pracovníka. Nejde tedy o samostatný výkon zdravotnického povolání. Poskytovatel zdravotních má dále stanovenou povinnost zaměstnání takové osoby oznámit Ministerstvu zdravotnictví, České lékařské komoře a správnímu orgánu místně příslušnému k udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb. V případě pochybností tedy budou moci tyto subjekty provést u poskytovatele zdravotních služeb, zda jsou zdravotní služby poskytovány v souladu se zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.

Tento postup rovněž sníží byrokratickou zátěž Ministerstva zdravotnictví, které se bude v době trvajícího stavu nouze moci zaměřit na jiné činnosti.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii, Smlouvou o přistoupení České republiky k Evropské unii ani s judikaturou soudních orgánů Evropské unie a je v souladu s obecnými zásadami práva Evropské unie (např. zásadou právní jistoty, proporcionality a zákazu diskriminace).

Z předpisů, které se vztahují ke vzdělávání zdravotnických pracovníků, se návrh zákona vztahuje zejména ke Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září

2005 o uznávání odborných kvalifikací, v platném znění. Navrhovaný zákon však směrnicí netransponuje.

Návrh zákona představuje časově omezené legislativní opatření přijaté pouze na dobu trvání nouzového stavu, vyhlášeného z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na území České republiky, a dobu nejvýše 6 kalendářních měsíců bezprostředně následujících po skončení tohoto nouzového stavu. Navržená právní úprava je důležitým legislativním opatřením přispívajícím významným způsobem k ochraně zdraví a života lidí a veřejného zdraví populace na území České republiky.

Přestože návrh zákona představuje legislativní opatření odchylné od harmonizované právní úpravy obsažené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES, je navržená právní úprava v souladu s právem Evropské unie, neboť přijetí takové právní úpravy umožňuje čl. 114 odst. 5 ve spojení s čl. 36 a 114 odst. 4 a 8 Smlouvy o fungování Evropské unie, a to z důvodů ochrany zdraví a života lidí a veřejného zdraví populace na území České republiky.

Návrh zákona bude v nejbližší době oznámen Evropské komisi v souladu s čl. 114 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie a budou ji sděleny důvody pro zavedení tohoto legislativního opatření.

Předkládaný návrh zákona lze hodnotit jako plně slučitelný s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie. Jedním z důvodů je skutečnost, že osoby, kterým bude po přechodnou dobu umožněn výkon zdravotnického povolání lékaře a nelékařských zdravotnických povolání, nebudou tato povolání vykonávat samostatně, ale pod přímým odborným vedením.

6. Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná úprava neodporuje mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopady na životní prostředí

Navrhovaný zákon nezakládá žádné hospodářské a finanční dopady, ať už na veřejné rozpočty nebo podnikatelské prostředí České republiky.

Návrh rovněž nemá dopady na rodiny, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, nebo na životní prostředí.

Předpokládají se pozitivní dopady na osoby vyžadující akutní zdravotní péči v době nouzového stavu. V tomto směru lze očekávat pozitivní sociální dopady.

8. Zhodnocení dopadů ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné negativní dopady na oblast ochrany soukromí a osobních údajů.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Návrh zákona nepředstavuje oproti dosavadní právní úpravě žádné zvýšené korupční riziko, neboť navrhovaná opatření se budou týkat pouze výjimečných situací, kdy je vyhlášen pro území České republiky nouzový stav. Osoby, kterých se budou navrhovaná opatření týkat, budou navíc vykonávat činnosti v rizikovém, zdraví ohrožujícím prostředí.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrh zákona se týká pouze období, kdy je na základě zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlášen pro území České republiky nouzový stav, a krátkého období po něm následujícího. Sám návrh však nepředstavuje dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

II. Zvláštní část

K § 1

Ustanovení vymezuje působnost zákona obdobím vycházejícím z nouzového stavu, který byl vládou vyhlášen 12. března 2020 č. 194 a publikován pod č. 69/2020 Sb. z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 na území České republiky. Zákon upravuje zvláštní pravidla týkající se výkonu povolání lékaře a nelékařských zdravotnických povolání osobami, které získaly vzdělání v jiném než členském státě Evropské unie a toto vzdělání bylo lékaři uznáno podle zákona o vysokých školách.

Zákon č. 95/2004 Sb. a zákon č. 96/2004 Sb. se použijí v případě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

K § 2

Ustanovení umožňuje, aby v případě, kdy je vyhlášen na území České republiky nouzový stav, mohl poskytovatel zdravotních služeb lůžkové péče zaměstnat jako lékaře i osobu, které nebyla uznána způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle § 34, které však bylo uznáno zahraniční odborné vzdělání podle zákona o vysokých školách.

Pravomoc zaměstnat takovou osobu je dána přímo poskytovateli zdravotních služeb, který je v krizové situaci nejlépe a nejrychleji schopen posoudit potřebu danou osobu zaměstnat. Rovněž se sníží byrokratická zátěž Ministerstva zdravotnictví a zaměstnat takovou osobu bude možné téměř ad hoc (po splnění ohlašovací povinnosti), což splní účel řešit vzniklé krizové situace u poskytovatelů zdravotních služeb co nejrychleji.

Jelikož nemá jít o samostatný výkon povolání lékaře, je stanovena podmínka výkonu přímého odborného vedení ze strany lékaře, který má specializovanou způsobilost v oboru vyžadovaném pro poskytování dané lůžkové péče vyhláškou o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb.

Odstavec 2 stanovuje dobu, po kterou tato osoba může být zaměstnána jako lékař, a to na dobu trvání nouzového stavu a 3 resp. 6 měsíců po jeho skončení. Možnost zaměstnávat osobu bez uznání způsobilosti i po skončení nouzového stavu je dána z důvodu potřeby stabilizace situace u poskytovatelů zdravotních služeb.

K § 3

Poskytovateli zdravotních služeb je stanovena ohlašovací povinnost a náležitosti ohlášení. V případě pochybností tak mají dotčené subjekty možnost provést u poskytovatele zdravotních služeb kontrolu, zda jsou zdravotní služby poskytovány v souladu se zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

K § 4

Ustanovení umožňuje, aby v případě, kdy je vyhlášen na území České republiky nouzový stav, mohl poskytovatel zdravotních služeb lůžkové péče nebo poskytovatel sociálních služeb zaměstnat na pozici nelékařského zdravotnického pracovníka i osobu, které nebyla uznána způsobilost k výkonu zdravotnického povolání podle § 85b zákona č. 96/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů, které však bylo uznáno zahraniční odborné vzdělání podle zákona

o vysokých školách nebo podle školského zákona.

Pravomoc zaměstnat takovou osobu je dána přímo poskytovateli lůžkových zdravotních, resp. sociálních služeb, který je v krizové situaci nejlépe a nejrychleji schopen posoudit potřebu danou osobu zaměstnat. Rovněž se sníží byrokratická zátěž Ministerstva zdravotnictví a zaměstnat takovou osobu bude možné téměř ad hoc (po splnění ohlašovací povinnosti), což splní účel řešit vzniklé krizové situace u poskytovatelů zdravotních nebo sociálních služeb co nejrychleji.

Jelikož nemá jít o samostatný výkon zdravotnického povolání, je stanovena podmínka výkonu přímého vedení ze strany příslušného nelékařského zdravotnického pracovníka.

Odstavec 2 stanovuje dobu, po kterou tato osoba může být zaměstnána na pozici nelékařského zdravotnického pracovníka, a to na dobu trvání nouzového stavu a 3 resp. 6 měsíců po jeho skončení. Možnost zaměstnávat osobu bez uznání způsobilosti i po skončení nouzového stavu je dána z důvodu potřeby stabilizace situace u poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb.

K § 5

Poskytovateli zdravotních služeb je stanovena oznamovací povinnost a náležitosti oznámení. V případě pochybností tak mají dotčené subjekty možnost provést

u poskytovatele lůžkové zdravotní péče kontrolu, zda jsou zdravotní služby poskytovány v souladu se zákonem č. 372/2011 Sb.

Poskytovateli sociálních služeb, který poskytuje zdravotní služby, se oznamovací povinnost nestanoví, neboť na zdravotní péči zajišťovanou poskytovateli sociálních služeb se nevztahuje vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, ve znění pozdějších předpisů.

K § 6

Účinnost je s ohledem na nouzový stav navržena dnem vyhlášení zákona, neboť je v naléhavém obecném zájmu, aby bylo možné tento zákon využít co možná nejdříve k zajištění dostupnosti zdravotní péče pro obyvatele ČR.

V Praze dne 6. dubna 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v. r.

Ministr zdravotnictví:

Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA, v. r.